

Dyrektywa drugiej szansy - możliwe zmiany w postępowaniu restrukturyzacyjnym od 1 lipca 2022 r.

■ ALERT PRAWNY 4/2022

Do dnia 17 lipca 2022 roku polski ustawodawca ma obowiązek wdrożyć większość przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1023 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie ram restrukturyzacji zapobiegawczej, umorzenia długów i zakazów prowadzenia działalności oraz w sprawie środków zwiększających skuteczność postępowań dotyczących restrukturyzacji, niewypłacalności i umorzenia długów, a także zmieniającej dyrektywę (UE) 2017/1132 (dyrektywa o restrukturyzacji i upadłości), określaną jako **dyrektywa drugiej szansy**.

Do najważniejszych zmian, które powinny zostać zaimplementowane do polskiego prawa restrukturyzacyjnego w związku z dyrektywą drugiej szansy są:

- > wprowadzenie ram restrukturyzacji zapobiegawczej,
- > wprowadzenie systemów wczesnego ostrzegania,
- > ograniczenie czasu na jaki zostają wstrzymane czynności egzekucyjne.

Ponadto w zależności od oceny polskiego ustawodawcy możliwe jest wprowadzenie następujących zmian:

- > ograniczenie dostępu do ram restrukturyzacji zapobiegawczej dla dłużników zagrożonych niewypłacalnością,
- > wprowadzenie kryterium ochrony najlepszych interesów wierzycieli.

Wprowadzenie ram restrukturyzacji zapobiegawczej

Prawodawca unijny nakłada obowiązek zapewnienia, aby rentowne przedsiębiorstwa oraz przedsiębiorcy, którzy znajdują się w trudnej sytuacji finansowej, mieli dostęp do skutecznych krajowych ram restrukturyzacji zapobiegawczej.

Oznacza to, że polski ustawodawca może wprowadzić do polskiego porządku prawnego nową procedurę restrukturyzacyjną stanowiącą implementację rozwiązań zawartych w dyrektywie drugiej szansy.

Dopuszczalny jest również scenariusz, zgodnie z którym postanowienia dyrektywy drugiej szansy zostaną zaimplementowane w drodze modyfikacji jednego z postępowań obecnych w prawie restrukturyzacyjnym.

Ograniczenie dostępu do ram restrukturyzacji zapobiegawczej dla dłużników zagrożonych niewypłacalnością

Prawodawca unijny dedykuje restrukturyzację zapobiegawczą dłużnikom, w stosunku do których zachodzi prawdopodobieństwo niewypłacalności. Pojęcie niewypłacalności powinno być rozumiane w taki sposób jaki wynika z przepisów prawa krajowego. Ramy restrukturyzacji zapobiegawczej powinny być dostępne zanim dłużnik stanie się niewypłacalny.

Odmienne podejście do kwestii dostępności procedur restrukturyzacyjnych przewiduje polski ustawodawca. Są one dedykowane dłużnikom zagrożonym niewypłacalnością oraz dłużnikom niewypłacalnym. Dlatego wdrożenie dyrektywy drugiej szansy może oznaczać wprowadzenie zmian w zasadach na jakich możliwe jest rozpoczęcie postępowania restrukturyzacyjnego. Polski ustawodawca może ograniczyć dostęp do restrukturyzacji zapobiegawczej jedynie dla dłużników zagrożonych niewypłacalnością.

Wprowadzenie systemów wczesnego ostrzegania

Dyrektywa drugiej szansy przewiduje obowiązek wdrożenia systemów wczesnego ostrzegania. Mają one sygnalizować dłużnikowi potrzebę podjęcia działań restrukturyzacyjnych. Rolą systemów wczesnego ostrzegania jest wykrywanie okoliczności, które mogłyby prowadzić do pojawienia się prawdopodobieństwa niewypłacalności.

Wśród przykładowych narzędzi wczesnego ostrzegania prawodawca unijny wskazuje mechanizmy alarmowe w przypadkach, gdy dłużnik nie dokonał określonych rodzajów płatności, usługi doradcze świadczone przez organizacje publiczne lub prywatne oraz zachęty w ramach prawa krajowego dla osób trzecich posiadających stosowne informacje dotyczące dłużnika, aby podmioty te sygnalizowały dłużnikowi niekorzystne zmiany.

W polskim prawie restrukturyzacyjnym nie występuje rozwiązanie podobne do systemów wczesnego ostrzegania. Dotychczas dłużnik nie posiadał wskazówek na temat swojej sytuacji finansowej, które pochodzą z zewnątrz. Ocena sytuacji finansowej spoczywała w rękach dłużnika.

Ograniczenie czasu na jaki zostają wstrzymane czynności egzekucyjne

Kwestią, nad którą będzie musiał się pochylić polski ustawodawca jest czas na jaki następuje wstrzymanie indywidualnych czynności egzekucyjnych oraz na jaki zostaje przyznana ochrona kontraktowa. Zgodnie z dyrektywą drugiej szansy jest to możliwe maksymalnie na okres czterech miesięcy z możliwością przedłużenia. Łącznie okres wstrzymania indywidualnych czynności egzekucyjnych nie może przekraczać 12 miesięcy.

Polskie prawo restrukturyzacyjne nie przewiduje maksymalnego czasu na jaki można zawiesić postępowania egzekucyjne skierowane do majątku dłużnika. Podobnie nie wprowadzono limitu czasu na jaki przyznawana jest ochrona kontraktowa dłużnika. Wprowadzenie rozwiązań ustawowych dotyczących tej kwestii wymaga poruszenia problemu zatorów orzeczniczych w sądach restrukturyzacyjnych. Wprowadzenie regulacji ustawowej określającej czas, na który zostaje przyznana ochrona dłużnikowi stanowi tylko jeden z elementów niezbędnych do wdrożenia postanowień dyrektywy drugiej szansy. Drugim elementem jest zapewnienie zastosowania regulacji w praktyce.

Wprowadzenie kryterium ochrony najlepszych interesów wierzycieli

Zgodnie z dyrektywą drugiej szansy weryfikacja spełnienia kryterium ochrony najlepszych interesów wierzycieli następuje w sytuacji, gdy plan restrukturyzacyjny został zakwestionowany z względu na naruszenie tego kryterium.

Kryterium ochrony najlepszych interesów wierzycieli oznacza, że żaden wierzyciel wyrażający sprzeciw nie znajduje się w przypadku zawarcia planu restrukturyzacji w gorszej sytuacji niż ta, w jakiej taki wierzyciel znalazłby się w przypadku likwidacji – czy to w drodze stopniowej likwidacji, czy sprzedaży jako przedsiębiorstwa kontynuującego działalność – albo w przypadku zastosowania drugiego najlepszego w kolejności scenariusza alternatywnego, gdyby plan restrukturyzacji nie został zatwierdzony.

Pojawiają się głosy, zgodnie z którymi polskie prawo restrukturyzacyjne nie przewiduje rozwiązań, które mogłyby stanowić odpowiednik kryterium ochrony najlepszych interesów wierzycieli. Dlatego polski ustawodawca może wdrożyć kompleksową regulację dotyczącą tej kwestii.

KONTAKT:

Magdalena Pyzik-Wałąg

PARTNER

+48 22 520 4274
MAGDALENA.PYZIK
@RYMARZ-ZDORT.COM

dr Karolina Ochocińska

ASSOCIATE

+48 22 520 4364
KAROLINA.OCHOCINSKA
@RYMARZ-ZDORT.COM

RYMARZ, ZDORT, GASIŃSKI, HER, UZIĘBŁO I WSPÓLNICY SPÓŁKA KOMANDYTOWA, a limited partnership entered in the Register of Business Entities kept by the District Court for the Capital City of Warsaw, in Warsaw, XII Commercial Division of the National Court Register, under KRS number: 0000026546, NIP (taxpayer identification number): 5252191456.